

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Kraków/ Małopolska, Galicja Zach./ Austro-Węgry

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Zbiory Towarzystwa Polska Sztuka Stosowana

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

zbiory muzealne towarzystwa społecznego

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Kolekcja sztuki i rzemiosła ludowego z obszaru cywilizacji polskiej wraz z dokumentacją fotograficzną, rysunkową i opisową (m.in. architektury drewnianej) oraz zbiorów “kompozycji współczesnych”; w 1914 zbiory zdeponowane w Muzeum Techniczno-Przemysłowym w Krakowie, nast. przekazane do Gabinetu Rycin Biblioteki Głównej Akademii Sztuk Pięknych, a większość zbiorów etnograficznych do Muzeum Etnograficznego w Krakowie (1967). Kolekcja spełniała w epoce istotną rolę jak chodzi o źródła inspiracji dla artystów i projektantów, przyczyniła się rozwojowi pewnej koncepcji “stylu narodowego” (rozwiązania formalne, motywy ornamentalne itd.).

Daty działalności / zakres czasowy:

1901-1914

Dostępność

ograniczona

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Rodzaj pamięci

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

--

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmin a/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY		
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW		
GODZINY OTWARCIA		
DYREKTORZY		
ZARZĄDCA		
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadopt owany)		

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

--

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

“budzenie oryginalnej twórczości” i „nadawanie jej cech odrębności narodowej”

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

obszar cywilizacji polskiej (zbieranie obiektów z miejsc, “gdzie tylko brzmi nowa polska”)

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

--

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

--

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Towarzystwo Polska Sztuka Stosowana - zał. 1901, celem, jego było “szerzenie zamiłowania do polskiej sztuki stosowanej, ułatwianie jej rozwoju i wprowadzanie jej do przemysłu”, “budzenie oryginalnej twórczości w

dziedzinie sztuki zastosowanej do przemysłu i budownictwa i nadanie jej cech odrębności narodowej, a zarazem stworzenie niezbędnej do tego atmosfery rodzimej i nastroju artystycznego"; założyciele: Edward Trojanowski (1873–1930), Jerzy Warchałowski (1874–1939), Włodzimierz Tetmajer (1861–1923), Karol Tichy (1871–1939), Józef Czajkowski (1872–1947) i Stanisław Goliński (1868–1931); TPSS organizowało wystawy i w okresie 1902-1913 wydawało czasopismo "Wydawnictwo Towarzystwa Polskiej Sztuki Stosowanej" (nr 1-7), a potem "Sztuka Stosowana" (nr 8-17)

Kalendarium (historia instytucji)

1901 czerwiec - założenie TPSS i początek gromadzenia kolekcji
1903-1904 - porządkowanie i inwentaryzacja zbiorów (założenie katalogu kartkowego), dokumentacja fotograficzna i użytkowa architektury ludowej
1903 - depozyt 35 strojów ludowych do MNKr
1905 - rozpoczęcie dokumentacji fotograficznej i opisowej współczesnej twórczości użytkowej
1914 - zbiory zdeponowane w Muzeum Techniczno-Przemysłowym, częściowo rozproszone po jego rozwiązaniu; przekazane do

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

Zbiory TPSS podzielone były na dwa działy: 1. materiał ludowy, 2. kompozycje współczesne i osobno dokumentacja terenowa

1. materiał ludowy(dział I): pogrupowano na: skrzynie, wycinanki, pisanki, budownictwo, malowania ścienne, osobno kopie i oryginały ubiorów, kopie i oryginały sprzętów domowych, pasy, okucia, kopie haftów, fotografie wyrobów tkackich i haftów
2. kompozycje współczesne: [...]

W 1903 r. liczyły ok 1100 obiektów (sprzęty, rzeźby, naczynia, pisanki, ubiory, tkaniny, obrazy, wycinanki, a także rysunki, malowidła i fotografie dokumentujące budownictwo drewniane, różne sprzęty, skrzynie, pasy polskie, okucia); 1907 - 1850 (materiał ludowy), 140 (kompozycje współczesne), 1908 - 1900 (materiał ludowy) i 150 (kompozycje współczesne), 1909 - 1950 (materiał ludowy) 155 (kompozycje współczesne), 1914 ogółem ok. 3000 obiektów.

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Strategia pozyskiwania zbiorów

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

Obiekty były eksponowane w pomieszczeniach i na ścianach lokalu TPSS oraz na organizowanych przez nie wystawach

Wystawy czasowe

1902 Kraków, TPSS

1902 Warszawa, TPSS

1903 Cieszyn, Towarzystwo Ludoznawcze (kilkadziesiąt kartonów, na których utrwalono malowane skrzynie, ubiory i architekturę ziemi cieszyńskiej)

1904 Warszawa, Szkoła Sztuk Pięknych

1905/1906 Lwów, Muzeum Przemysłowe Miejskie, Towarzystwo Ludoznawcze (wycinanki łowickie, skrzynie ze Śląska i Królestwa, ubiory śląskie i inne przedmioty)

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

WÓJCIK A., *Kolekcja ludowego rzemiosła i dokumentacja sztuki użytkowej pocz. XX wieku Towarzystwa Polska Sztuka Stosowana*, w: *Polskie kolekcjonerstwo rzemiosła artystycznego*, red. Białonowska M., Bryl M., Frąckowska A., Warszawa: Stowarzyszenie Historyków Sztuki, 2019, s. 98-103

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Ciekawe cytaty

UWAGI:

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Tomasz F. de Rosset

Data sporządzenia karty:

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

METADANE* (wypełnia redaktor/moderator portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	